

Fasit til 2. runde

til den

47. Internasjonale Kjemiolympiaden 2015

Oppgave 1

1) D	6) A
2) B	7) D
3) C	8) A
4) C	9) D
5) B	10) D

Oppgave 2

a) I 100 g:

grunnstoff	masse, g	stoffmengde, mol	forhold
Fe	34,85	0,62399	1,5
S	13,34	0,41596	1
H	1,89	1,90512	4,5
O	49,92	3,12	7,5

Ganger vi molforholdet mellom grunnstoffene med to får vi den empiriske formelen: $(\text{Fe}_3\text{S}_2\text{H}_9\text{O}_{15})_n$.

b) Oksidasjonstallene til H og O må være henholdsvis +I og -II. Karakteristiske oksidasjonstall for svovel er -II, +IV og +VI, mens for jern er de +II og +III.

Summen av oksidasjonstall for formelenheten er null.

Hvis svovel har okstall +VI: $3\text{Fe} + 2 \cdot (+6) + 9 \cdot (+1) + 15 \cdot (-2) = 0$, dette gir Fe = +3.

Hvis svovel har okstall +IV: $3\text{Fe} + 2 \cdot (+4) + 9 \cdot (+1) + 15 \cdot (-2) = 0$, dette gir Fe = 13/3.

Hvis svovel har okstall -II: $3\text{Fe} + 2 \cdot (-II) + 9 \cdot (+1) + 15 \cdot (-2) = 0$, dette gir Fe = 8,3.

Eneste mulighet er at svovel har oksidasjonstall +VI, og jern +III.

c) Da inneholder saltet antagelig sulfationer, og med dette blir en mulig formel: $(\text{H}_3\text{O})\text{Fe}_3(\text{SO}_4)_2(\text{OH})_6$ eller $(\text{H}_3\text{O})_3\text{Fe}_3\text{O}_4(\text{SO}_4)_2$,

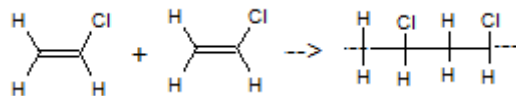
d) Kationen er H_3O^+ og heter oxoniumion eller hydroniumion

Oppgave 3

- a) Må ha ketongruppe (ikke aldehyd) og ingen kirale sentra
- b) Må være et aldehyd og ha kiralt senter = 2-metylbutanal
- c) Må være et aldehyd og ha tre like metylgrupper = 2,2-dimetylpropanal
- d) Må være tertiær alkohol og ha en dobbeltbinding = 2-metylbut-3-en-2-ol lignende
- e) Må ha primær eller sekundær alkohol, i tillegg en dobbeltbinding.
- f) Må være tetrahydrofuran

Oppgave 4

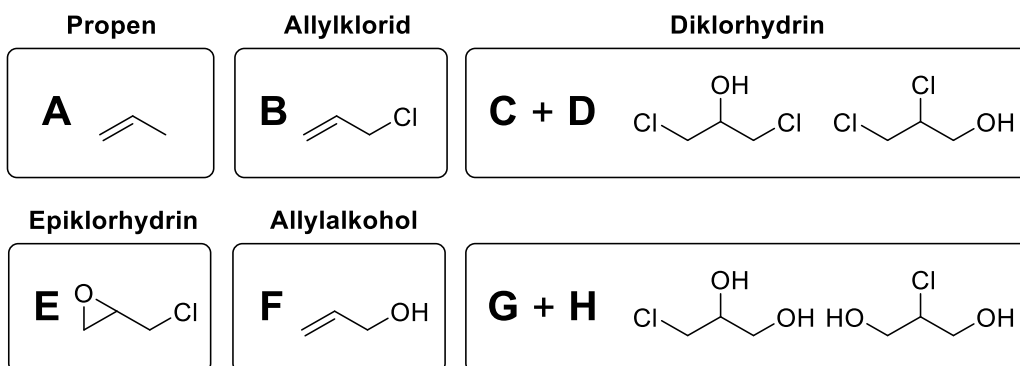
- a) Må være tetrahydrofuran $\text{H}_2\text{C}=\text{CHCl}$ En addisjonsreaksjon, der C-ene føyes sammen til en kjede, i det dobbeltbindingene åpnes:

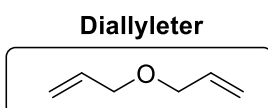
- b) Karbondioksid og vanndamp
- c) 61,1%
- d) Ren PVC er ikke fleksibel.

Oppgave 5

- a) Fettstoffer
- b)

- c)

Oppgave 6

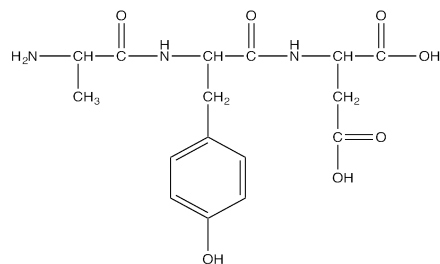
- a) Rød farge: 3 + 5: Fenolftalein i basisk løsning: $\text{CO}_3^{2-} + \text{H}_2\text{O} \rightarrow \text{HCO}_3^- + \text{OH}^-$
Hvit farge: 2 + 6: $\text{Pb}^{2+} + \text{SO}_4^{2-} \rightarrow \text{PbSO}_4(\text{s})$
Blå farge: 1 + 4: $\text{Cu}^{2+} + 4 \text{NH}_3 \rightarrow \text{Cu}(\text{NH}_3)_4^{2+} (\text{aq})$
- b) Rød farge: 1 + 3: Fenolftalein i basisk løsning: $\text{NH}_3 + \text{H}_2\text{O} \rightarrow \text{NH}_4^+ + \text{OH}^-$
Hvit farge: 2 + 5: $\text{Pb}^{2+} + \text{CO}_3^{2-} \rightarrow \text{PbCO}_3(\text{s})$
Blå farge: ingen annen kombinasjon **2**
- c) Gul: 2 + 3 gir blyjodid, $\text{Pb}^{2+} + 2 \text{I}^- \rightarrow \text{PbI}_2(\text{s})$
Grønn: 4 + 5 gir $\text{Cu}^{2+} + \text{CO}_3^{2-} \rightarrow \text{CuCO}_3(\text{s})$
Brun: 3 + 4 gir $2 \text{Cu}^{2+} + 4 \text{I}^- \rightarrow \text{I}_2(\text{aq}) + 2 \text{CuI}(\text{s})$

Oppgave 7

- a) $2 \text{I}^- + \text{H}_2\text{O}_2 + 2 \text{H}^+ \rightarrow 2 \text{H}_2\text{O} + \text{I}_2$
- b) $E = 1,763 \text{ V} - 0,535 \text{ V} = 1,228 \text{ V}$
- c) $5 \text{H}_2\text{O}_2 + 2 \text{MnO}_4^- + 6 \text{H}^+ \rightarrow 2 \text{Mn}^{2+} + 5 \text{O}_2 + 8 \text{H}_2\text{O}$
- d) $2 \text{H}_2\text{O}_2 \rightarrow 2 \text{H}_2\text{O} + \text{O}_2$ $E = 1,763 \text{ V} - 0,695 \text{ V} = 1,068 \text{ V}$

Oppgave 8

a)

L-alanyl-L-tyrosyl-L-asparagine

- b) Asparagine er 3-protisk syre (1 NH_4^+ og 2 $-\text{COOH}$ grupper) med 3 ekvivalenspunkt, altså titreringskurve A, mens alanin er 2-protisk med (1 NH_4^+ og 1 $-\text{COOH}$ gruppe) med 2 ekvivalenspunkt, altså titreringskurve B.
- c) Tilsetning av 0,5 ekvivalenter NaOH tilsvarer første halvtiteringspunkt, da er $\text{pH} = \text{pK}_{a1}$. $\text{pH} = -\log 4,5 \cdot 10^{-3} = 2,35$
- d)

